

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 25. ledna 2022

Akademie věd ČR
Národní 1009/3, 110 00 Praha 1
www.avcr.cz

STO LET ORIENTÁLNÍHO ÚSTAVU. PŘEDNÁŠKY, VÝSTAVY I JURTA V CENTRU PRAHY

Orientální ústav AV ČR slaví sto let existence. Kulaté výročí využijí vědci k tomu, aby lidem přiblížili historii oboru, své bádání i výsledky. Lidé se mohou těšit nejen na řadu přednášek, ale i na výstavy, mongolskou jurtu v centru Prahy nebo třeba na výrobu tradičních japonských lampiónů. Akce spojené s výročím pod mottem „Sto let sblížení kultur“ budou probíhat po celý rok na různých místech republiky.

Šachy, porcelán, pepř, skořice, káva, číslice... Mnohé z toho, co pochází z Orientu, u nás už natolik zlidovělo, že si to lidé se zeměmi z tohoto regionu ani nespojují. Oblast „Východu“ je přitom mnohem komplexnější a její zkoumání ze všech možných pohledů je už 100 let oficiální náplní práce Orientálního ústavu AV ČR.

Dnes 25. ledna 2022 uplyne rovné století od chvíle, kdy se tehdejší Národní shromáždění Republiky československé usneslo na zákonu č. 27/Sb., o zřízení Ústavu Slovanského a Orientálního.

„*Orientální ústav jest samostatný a samosprávný ústav se sídlem v Praze, jehož účelem jest pěstovati a budovati vědecké a hospodářské styky s Orientem.* – paragraf 2

Dějínám Orientálního ústavu AV ČR (dále OÚ) se nevyhnuly mnohé dramatické zvraty a jsou pevně spjaty s mezníky české moderní státnosti. Měnily se struktura pracoviště, těžiště práce i personální složení. Co však po celou dobu zůstávalo, byl důraz na zprostředkovávání poznatků o „orientálních zemích“ české veřejnosti.

„*Vedle Orientu skutečného vždy existoval a existuje jistý „Orient vnitřní“, totiž Orient našich představ, snů, stereotypů i projekcí, tak tomu bývalo ve středověku a nejinak je tomu i dnes,*“ říká Bronislav Ostřanský z Orientálního ústavu AV ČR. „*Je ovšem potřeba, aby zájemci o „skutečný Orient“ z řad české veřejnosti měli ve své mateřštině k dispozici seriózní a zároveň čtenářsky přístupné informace – a tento*

Kontakt pro média: **Eliška Zvolánková**
Divize vnějších vztahů AV ČR
press@avcr.cz
+420 739 535 007

bod v současnosti, kdy se různá ‚orientální témata‘ stávají stále častěji předmětem ideových i politických střetů (viz např. Čína nebo islám), nabývá na důležitosti.“

Ústav s nádechem exotiky se otevírá veřejnosti

V současnosti sice patří OÚ k menším ústavům v rámci Akademie věd ČR, avšak jeho knihovna je naopak v kontextu Akademie věd jednou z největších, což platí i pro podíl zahraničních vědeckých pracovníků v jeho týmu. A stejně jako v minulosti se i dnes badatelé z Orientálního ústavu snaží vedle práce vědecké a pedagogické o popularizaci svého výzkumu.

Letošní výročí s mottem „Sto let sblížení kultur“ jim k tomu poskytuje mnoho příležitostí.

Prostřednictvím dlouhé řady aktivit chce Orientální ústav AV ČR nejen připomenout významné kapitoly své historie, ale hlavně vybraná témata či projekty, kterým se jeho vědečtí pracovníci v současné době věnují. Badatelé připravili například dva cykly přednášek pro veřejnost, výstavu věnovanou starším dějinám české orientalistiky v galerii Věda a umění, celou řadu workshopů a konferencí, včetně mezinárodní konference k poznávání Orientu ve středoevropském kontextu.

Na své si přijdou i interaktivně zaměření návštěvníci: v průběhu roku se uskuteční výtvarná soutěž pro děti, festival asijské hudby a kultury Eastern Tunes a na podzim vyroste na Střeleckém ostrově mongolská jurta.

„Jurtou, která do běžného panoramatu Prahy zřetelně nepatří, chceme upoutat pozornost kolemjdoucích. Ukázat jim i části Orientu, na které si mohou sáhnout, a připomenout, že Orient je opravdu všude kolem nás, i tady v České republice,“ vysvětluje Jarmila Ptáčková z Orientálního ústavu AV ČR. „Jurtu samozřejmě nenecháme prázdnou, ale využijeme ji jako místo pro část připravovaného bohatého programu.“

Všechny tyto aktivity (i řada dalších) budou průběžně prezentovány na webových stránkách ústavu (www.orient.cas.cz) a na sociálních sítích.

Přínos TGM a otců zakladatelů

Vznik Orientálního ústavu iniciovali přední čeští orientalisté a neobešel se bez osobní podpory prezidenta T. G. Masaryka. Tomu ústav vděčí rovněž za počáteční finanční výpomoc. Od založení ústavu *de iure* do počátků jeho vědecké činnosti uplynulo několik let, kdy se „otcové zakladatelé“ museli předně shodnout na jeho koncepci i struktuře. Teprve koncem roku 1927 jmenoval prezident prvních 34 členů ústavu a v roce 1929 začal ústav vydávat vědecký čtvrtletník *Archiv orientální*, jenž vychází dodnes.

Mezi nejvýraznější a nejvýznamnější otce zakladatele se řadí Alois Musil, katolický kněz i beduínský náčelník, kterého proslavil objev pouštního zámečku Qusajr Amra a jehož zásluhy na poli arabistiky se dočkaly mezinárodního uznání. Jeho práce zůstává i dnes nenahraditelným zdrojem informací pro ostatní badatele.

Více informací:

doc. PhDr. Bronislav Ostřanský, Ph.D.

zástupce ředitelky ústavu

Orientální ústav AV ČR

ostransky@orient.cas.cz

+420 266 052 210